

UZASADNIENIE

wyroku Sądu Okręgowego w Krakowie

z dnia 17 lutego 2022r.

Powód, D. K., domagał się zasądzenia od strony pozwanej, Skarbu Państwa – Aresztu Śledczego w K., kwoty 150.000 zł z ustawowymi odsetkami od dnia wyroku do dnia zapłaty z tytułu naruszenia jego dóbr osobistych i doznanej krzywdy z uwagi na złe warunki bytowe w Areszcie Śledczym w K.. Na uzasadnienie powód podniósł, że w czasie pobytu w tym areszcie w latach 2012-2017 był umieszczony w celach, w których powierzchnia przypadająca na jednego osadzonego wynosiła poniżej 3 m². Wskazał, że pozwany zakład karny ponosi odpowiedzialność także za: jedzenie nie spełniające norm kalorycznych, zimne obiady, brak wyposażenia kwatermistrzowskiego, całkowity brak wentylacji, fatalną jakość koców, pościeli, bielizny, odzieży skarbowej i materacy, łóżka bez atestu bezpieczeństwa, sprzęt kwatermistrzowski w fatalnym stanie, nieodpowiednią temperaturę w celach mieszkalnych, wilgoć w celach, nieszczelną kanalizację, nieszczelne drzwi celi mieszkalnej, brak świetlicy w oddziale II i III, ciężki dostęp do okien z powodu wmontowanych koszy kratowych, niezabudowane kąpiki sanitarne, zatkane przewody kominowe, brak sprzętu do ćwiczeń rekreacyjnych na polach spacerowych, brak fryzjerni, obskurną poczekalnię w oddziale drugim, brak światła dziennego w celach z powodu zamontowanych pleks w oknach, zakurzone korytarze podczas remontu, brak przestrzegania przez stomatologa zasad higieny, brak opieki medycznej, brak ciszy nocnej z powodu przejeżdżających tramwajów, brak wc w poczekalni w oddziale III, nieszczelne okna, brak zlewozmywaka poza kąpikiem sanitarnym, brak mat antypoślizgowych w łazienkach, oświetlenie starego typu, brak wc w łazienkach. Wskazał, że warunki bytowe, jakie zapewniono powodowi w zakładzie karnym w K. naruszyły jego dobra osobiste, w tym godność.

Powód ponadto domagał się zasądzenia kosztów procesu.

Strona pozwana wniosła o oddalenie powództwa i zasądzenie kosztów procesu, zaprzeczając, by warunki w Areszcie Śledczym w K. były niezgodne z obowiązującymi przepisami i naruszały dobra osobiste powoda. W uzasadnieniu, strona pozwana podniosła zarzut przedawnienia roszczenia dotyczącego pobytu powoda w Areszcie Śledczym w K. przed 6 marca 2016r.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny.

Powód był osadzony w Areszcie Śledczym w K. w następujących okresach:

- od dnia 29 grudnia 2012r. do dnia 26 marca 2013r.;
- od dnia 16 stycznia 2015r. do dnia 28 kwietnia 2015r.;
- od dnia 1 października 2015r. do dnia 10 listopada 2015r.;
- od dnia 13 marca 2017r. do dnia 23 marca 2017r. (11 dni).

okoliczności niesporne

W okresie od dnia 13 marca 2017r. do dnia 23 marca 2017r. powód był umieszczony w następujących celach Aresztu Śledczego w K.:

- od dnia 13 marca 2017r. do dnia 14 marca 2017r. – w celi nr 233,
- od dnia 14 marca 2017r. do dnia 23 marca 2017r. – w celi nr 245.

dowód: historia rozmieszczenia – k.85;

Cela numer 233 posiada wentylację grawitacyjną, a cela numer 245 – wentylację mechaniczną.

dowód: protokół nr (...) – k. 100; protokół nr (...) – k. 101

W Areszcie Śledczym w K. jest przestrzegany wymóg zapewnienia powierzchni co najmniej 3 m² na osobę w celi.

Ogrzewanie cel Aresztu Śledczego w K. odbywa się z sieci (...) centralnego ogrzewania. W każdej celi są grzejniki o wielkości odpowiedniej do danej celi.

Każda cela mieszkalna posiada 2 źródła oświetlenia: pierwsze z sieci energetycznej i instalacje o mocy 24V w kąciku sanitarnym. Używane żarówki mają certyfikat CR.

Cele mieszkalne są wyposażone zgodnie z wymogami, tj. stół, łóżko, taboret, szafka, wieszak, pojemnik na odzież. Zniszczone elementy wyposażenia cel są na bieżąco naprawiane albo wymieniane na nowe. Łóżka są koszarowe, metalowe, mające wkład na materac. Najczęściej są w zabudowie piętrowej, są wyposażone w drabinkę, a górne łóżko ma barierkę chroniącą przed spadnięciem.

Drzwi do cel mieszkalnych są drewniano-metalowe, nie są idealnie szczelne. Korytarze zakładu są także ogrzewane.

Wszystkie okna w celach mogą być otwierane. Okna można otworzyć do 90 stopni. Wszystkie okna w celach posiadają tzw. blendy. Blendy przepuszczają światło i umożliwiają przepływ powietrza. Okna cel są zabezpieczone dodatkowo kratami koszowymi, które są wysunięte do wewnątrz celi ok. 20-30 cm.

W każdej celi znajduje się ubikacja i umywalka, podłączone do wentylacji. Kąciki sanitarne w celach są zabudowane ścianą co najmniej do 2 metrów wysokości. Każda cela posiada środki czystości w postaci: szufelki, kosza na śmieci, szczotki do wc, płynu do podłóg.

Osadzeni otrzymują od zakładu: koc, materac, poduszkę, poszwę, prześcieradło, ścierkę kuchenną i ręczniki. Uszkodzona pościel jest wymieniana na nową lub naprawiana na stanowisku krawieckim. Pościel i odzież jest wymieniana raz w tygodniu lub raz na 2 tygodnie.

W marcu 2017r. trwał okres grzewczy w areszcie. W okresie grzewczym w celach jest utrzymywana temperatura ok. 21 stopni. W areszcie nie było ogólnego problemu z nadmierną wilgocią ani problemu z kanalizacją. Raz w roku w zakładzie karnym odbywa się przegląd wentylacji.

W 2017 r. na polach spacerowych nie było sprzętu do ćwiczeń.

W oddziale drugim są przynajmniej dwie poczekalnie. W 2017r. jedna z nich była w złym stanie, druga – w bardzo dobrym.

W łazniach nie ma wc. Jest sanitariat przy wejściu do łazni. Wszystkie stanowiska w łazniach są wyposażone w maty antypoślizgowe.

W zakładzie są świetlice i jedna sala rekreacyjna. Co tydzień jest sporządzany grafik wskazujący, które cele i kiedy mogą korzystać ze świetlic i sali rekreacyjnej.

W celach nie ma dokuczliwego hałasu tramwajów. W 2016r. wymieniono w zakładzie wszystkie okna na okna z szybami zespolonymi. Nowe okna lepiej izolują od hałasu.

Osadzeni mogą korzystać z usług fryzjera, który jest na każdym oddziale.

dowód: zeznania świadka K. D., rozprawa z dnia 1 października 2020r. (k. 135-138); zeznania świadka A. Ż., rozprawa z dnia 1 października 2020r. (k. 138-139)

Osadzeni dostają trzy razy dziennie wyżywienie. Jeden posiłek jest zawsze ciepły. Ciepłe posiłki są nakładane do termosów, termosy są zamykane. Następnie osoby odpowiedzialne za roznoszenie posiłków rozwożą je do cel. Termosy są otwierane dopiero przy wydawaniu posiłku. Wydawaniem posiłków zajmują się wyznaczone osoby spośród osadzonych. Nadzór nad wydawaniem posiłków sprawuje funkcjonariusz ochrony. Posiłki są przygotowywane w oparciu o jadłospis zgodny z normami żywieniowymi.

dowód: zeznania świadka K. D., rozprawa z dnia 1 października 2020r. (k. 135-138); zeznania świadka X. L., rozprawa z dnia 25 lutego 2021r. (k. 181)

W czasie pobytu w Areszcie Śledczym w K., D. K. korzystał od 13 marca 2017r. z normy wyżywienia typu podstawowego, a od 17 marca 2017r. z normy wyżywienia bez mięsa wieprzowego.

dowód: wydruk z przeglądarki wyżywienia osadzonego, k.63

W czasie pobytu w Areszcie Śledczym w K., była udzielana powodowi pomoc medyczna.

dowód: dokumentacja medyczna, koperty na k. 49 i 96

W Areszcie Śledczym w K. obowiązuje „instrukcja postępowania higienicznego w gabinetach stomatologicznych”, która szczegółowo określa procedurę mycia i dezynfekcji sprzętu używanego w gabinecie dentystycznym.

dowód: instrukcja postępowania higienicznego, k. 64-67

Pismem z dnia 27 listopada 2019r. D. K. złożył skargę do Aresztu Śledczego w K. na warunki w Areszcie, która została rozpatrzona negatywnie.

dowód: odpowiedź na skargę, k. 87

Ustalając stan faktyczny, Sąd nie oparł się na zeznaniach świadków M. K. i Ł. D.. Świadczyli oni, że nie przebywali w Areszcie Śledczym w K. w 2017r., ani nie byli osadzeni w celach, w którym umieszczony był powód, a tym samym ich relacja nie dotyczy warunków, w jakich znajdował się powód w marcu 2017r. w pozwany Areszcie. Ponadto zeznania tych świadków są w przeważającej części niewiarygodne. Wyolbrzymiali oni okoliczności korzystne dla powoda, podając fakty niezgodne z zasadami doświadczenia życiowego, a nawet niemożliwe, czego przykładem jest twierdzenie świadka Ł. D., że latem temperatura w celach osiągała 60 stopni (taka temperatura powodowałaby zgon wszystkich osadzonych w stosunkowo krótkim czasie). Sąd miał na uwadze, że ww. świadkowie wyraźnie solidaryzowali się z powodem, podobnie jak on odbywali kary pozbawienia wolności i również mieli zastrzeżenia do warunków panujących w zakładach karnych. Zrozumiałe jest zatem przedstawianie przez nich faktów w tendencyjny sposób.

Sąd pominął dowód z opinii biegłego geodety na okoliczność ustalenia powierzchni cel Aresztu Śledczego w K., w których przebywał powód, uznając że dowód ten jest nieistotny dla rozstrzygnięcia sprawy i zmierzać będzie jedynie do przedłużenia postępowania. Sąd zwrócił uwagę, iż pobyt powoda w areszcie trwał zaledwie 11 dni. Wobec tak krótkiego pobytu w areszcie, kwestia czy powierzchnia cel zapewniała pełne 3 m² na jednego osadzonego nie miała zasadniczego znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy.

Sąd pominął dowody dotyczące okoliczności warunków odbywania przez powoda kary pozbawienia wolności w Areszcie Śledczym w K. w okresie poprzedzającym dzień 1 stycznia 2016r., uznając za skuteczny podniesiony zarzut przedawnienia części roszczenia, o czym szerzej w rozważaniach prawnych.

Sąd pominął dowód z zeznań świadków D. U., R. J. i R. Z., uznając te dowody za niemożliwe do przeprowadzenia. Świadkowie mimo wymierzonych grzywn i nakazania przymusowego doprowadzenia nie stawili się na rozprawę, a zarządzenie ich przymusowego doprowadzenia nie było skuteczne.

Sąd pominął także dowód z zeznań powoda z uwagi na jego nieusprawiedliwione niestawiennictwo na rozprawie.

Odnosnie skargi powoda z dnia 27 listopada 2019r. wystosowanej do Aresztu Śledczego w K. Sąd przyjął, że powód wystosował takie pismo, jednak nie ma to znaczenia w zakresie udowodnienia twierdzeń pozwu. Gdyby warunki w tym zakładzie karnym były tak złe jak to przedstawiono w pozwie, D. K. kierowałby skargi do administracji zakładu w czasie przebywania w nim, a nie przeszło po 2 latach od opuszczenia tego zakładu.

Pozostałym przeprowadzonym dowodom Sąd nie odmówił wiarygodności ani mocy dowodowej, w związku z czym pominięto w pisemnym uzasadnieniu ich ocenę (art. 327¹ § 1 pkt 1 k.p.c.).

Sąd zważył, co następuje.

Zgodnie z art. 23 k.c. dobra osobiste człowieka, jak w szczególności zdrowie, wolność, cześć, swoboda sumienia, nazwisko lub pseudonim, wizerunek, tajemnica korespondencji, nietykalność mieszkania, twórczość naukowa, artystyczna, wynalazcza i racjonalizatorska, pozostają pod ochroną prawa cywilnego niezależnie od ochrony przewidzianej w innych przepisach. Art. 24 § 1 k.c. stanowi z kolei, że ten, czyje dobro osobiste zostaje zagrożone cudzym działaniem, może żądać zaniechania tego działania, chyba że nie jest ono bezprawne. W razie dokonanego naruszenia może on także żądać, ażeby osoba, która dopuściła się naruszenia, dopełniła czynności potrzebnych do usunięcia jego skutków, w szczególności ażeby złożyła oświadczenie odpowiedniej treści i w odpowiedniej formie. Ponadto na zasadach przewidzianych w kodeksie pokrzywdzony może również żądać zadośćuczynienia pieniężnego lub zapłaty odpowiedniej sumy pieniężnej na wskazany cel społeczny. Tę ostatnią normę dopełnia i konkretyzuje art. 448 k.c., zgodnie z którym w razie naruszenia dobra osobistego sąd może przyznać temu, czyje dobro osobiste zostało naruszone, odpowiednią sumę tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę lub na jego żądanie zasądzić odpowiednią sumę pieniężną na wskazany przez niego cel społeczny.

Stosownie do przepisu art. 444 § 1 k.c., w razie uszkodzenia ciała lub wywołania rozstroju zdrowia naprawienie szkody obejmuje wszelkie wyniki z tego powodu koszty. W przypadku wskazanym w niniejszym przepisie sąd może przyznać poszkodowanemu odpowiednią sumę tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę (art. 445 § 1 k.c.).

Zgodnie natomiast z przepisem art. 417 § 1 k.c. za szkodę wyrządzoną przez niezgodne z prawem działanie lub zaniechanie przy wykonywaniu władzy publicznej odpowiedzialność ponosi Skarb Państwa lub jednostka samorządu terytorialnego lub inna osoba prawna wykonująca tę władzę z mocy prawa. Funkcjonariusze Służby Więziennej, podejmując działania wobec osadzonych w zakładzie karnym, wykonują władzę publiczną. Jeżeli zatem ich postępowanie jest niezgodne z prawem i powoduje szkodę, to skutkuje ono odpowiedzialnością odszkodowawczą Skarbu Państwa.

Powód jako podstawę roszczeń wskazuje naruszenie jego dóbr osobistych na skutek niewłaściwych warunków w zakładzie karnym, w tym przeludnienia w celach i innych niedogodnościach, m.in. dotyczących złego wyposażenia, nieodpowiedniego wyżywienia, nieodpowiednio działającej wentylacji, kanalizacji, hałasu. Podstawą faktyczną żądań powoda są zatem czyny niedozwolone strony pozwanej.

W pierwszej kolejności należy odnieść się do podniesionego przez stronę pozwaną zarzutu przedawnienia roszczeń dochodzonych przez powoda.

Zgodnie z przepisami art. 117, art. 118 i art. 120 k.c. w brzmieniu obowiązującym do dnia 9 lipca 2018r., roszczenia majątkowe ulegają przedawnieniu, a po upływie terminu przedawnienia ten, przeciwko komu przysługuje roszczenie, może uchylić się od jego zaspokojenia, chyba że zrzeka się korzystania z zarzutu przedawnienia; jeżeli przepis szczególny nie stanowi inaczej, termin przedawnienia wynosi lat dziesięć, a dla roszczeń o świadczenia okresowe oraz

roszczeń związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej - trzy lata; bieg przedawnienia rozpoczyna się od dnia, w którym roszczenie stało się wymagalne. Od dnia 9 lipca 2018r. modyfikacji uległy terminy przedawnienia (w szczególności termin dziesięcioletni uległ skróceniu do lat sześciu, zaś koniec terminu przypada na koniec roku kalendarzowego, w którym upływa termin przedawniania).

Przedawnienie roszczeń z czynów niedozwolonych regulowane jest przepisem szczególnym. Zgodnie mianowicie z art. 442¹ § 1 k.c. roszczenie o naprawienie szkody wyrządzonej czynem niedozwolonym ulega przedawnieniu z upływem lat trzech od dnia, w którym poszkodowany dowiedział się albo przy zachowaniu należytej staranności mógł się dowiedzieć o szkodzie i o osobie obowiązanej do jej naprawienia.

Pozew został złożony w dniu 27 lutego 2019r. Z samych twierdzeń powoda wynikało, że w przypadku każdorazowego pobytu w zakładzie karnym wiedział on o wskazywanej przez niego szkodzie i osobie zobowiązanej do jej naprawienia. Skoro powód powołuje się w pozwie na uciążliwości wynikające z pobytu w zakładzie karnym to przyjąć należy, że jest to szkoda zauważalna od razu. Podmiot odpowiedzialny do jej naprawienia także od początku był powodowi znany. Nie jest trafny zarzut podnoszony przez pełnomocnika powoda o nieświadomości wyrządzonej krzywdy. Gdyby powód nie zauważał faktów wskazanych na uzasadnienie żądań, to wykluczałoby to ich wpływ na dobra osobiste powoda. Ktoś, kto nie dostrzega, że warunki pobytu w zakładzie mu nie odpowiadają, nie może odczuwać negatywnych skutków tych warunków.

Reasumując, roszczenia odszkodowawcze powoda dotyczące jego pobytów w Areszcie Śledczym w K. w okresach: od dnia 29 grudnia 2012r. do dnia 26 marca 2013r., od dnia 16 stycznia 2015r. do dnia 28 kwietnia 2015r. i od dnia 1 października 2015r. do dnia 10 listopada 2015r. uległy przedawnieniu.

W konsekwencji, Sąd – co zostało już wyżej wskazane – ograniczył postępowanie dowodowe do ustalenia okoliczności pobytu powoda w Areszcie Śledczym w K. w okresie od dnia 12 marca 2017r. do dnia 23 marca 2017r. Tylko bowiem roszczenia powstałe w tym okresie nie są przedawnione.

Z ustaleń stanu faktycznego wynika, że warunki, w jakich powód odbywał karę pozbawienia wolności w czasie pobytu w Areszcie Śledczym w K. od dnia 12 marca 2017r. do dnia 23 marca 2017r. były właściwe. W szczególności przeprowadzone dowody z zeznań świadków – pracowników Aresztu Śledczego w K. wykazały, że kwestie: wyżywienia, wyposażenia cel, wentylacji, kanalizacji, przestrzegania zasad higieny, dostępu do pomocy medycznej były realizowane w zakładzie zgodnie z obowiązującymi normami.

Przepis art. 110 § 2 k.k.w. stanowi, że powierzchnia w celi mieszkalnej, przypadająca na skazanego, wynosi nie mniej niż 3 m². Cele wyposaża się w odpowiedni sprzęt kwaterunkowy zapewniający skazanemu osobne miejsce do spania, odpowiednie warunki higieny, dostateczny dopływ powietrza i odpowiednią do pory roku temperaturę, według norm określonych dla pomieszczeń mieszkalnych, a także oświetlenie odpowiednie do czytania i wykonywania pracy.

Oczywiste jest, że warunki pobytu w zakładzie karnym nie są dobre, a jakość wyżywienia, sprzętów i urządzeń oddanych do dyspozycji osadzonym nie jest wysoka, co niewątpliwie stanowi dla osadzonych dolegliwość. W ocenie Sądu jest to jednak normalne i właściwe. Koszt pobytu więźniów ponosi całe społeczeństwo. Poziom życia społeczeństwa winien zatem rzutować na warunki panujące w zakładach karnych. Dbłość o zakłady karne i więźniów nie może być przedkładana ponad inne usprawiedliwione i słuszne potrzeby społeczne, w tym w szczególności dbłość o warunki panujące w szpitalach, domach pomocy społecznej czy domach dziecka. Co prawda, więźniowie przebywają w zakładach karnych na zasadzie przymusu, jednak również osoby hospitalizowane, w tym przymusowo umieszczone w szpitalach psychiatrycznych, dzieci pozostające w domach dziecka, czy osoby starsze, niedołążne bądź ułomne znajdujące się w domach pomocy społecznej także znajdują się w takich miejscach najczęściej nie ze swojej woli. Istotna jest przy tym różnica polegająca na tym, że skazani umieszczani są w zakładach karnych na skutek własnego zawinionego postępowania, podczas gdy dzieci, chorzy, osoby starsze, niedołążne czy ułomne przebywają w wyżej wymienionych placówkach bez jakiegokolwiek winy. Nie można zatem wymagać, by utrzymanie zakładów karnych i warunki w nich panujące, były ważniejszym celem, niż utrzymanie tamtych placówek. Oczywiście jest przy tym, że

polskie społeczeństwo nie należy do zamożnych i nie ma środków na zaspokojenie wszystkich potrzeb. Nie można zatem wymagać, by warunki w zakładach karnych były dobre. Całkowicie usprawiedliwione i zasadne jest to, że standard cel, ich wyposażenia, urządzeń sanitarnych, jak również wyżywienia w zakładach karnych jest niski.

Zgodnie z ugruntowanym stanowiskiem judykatury, o naruszeniu dobra osobistego w postaci godności osadzonego w zakładzie karnym nie można mówić w przypadku pewnych uciążliwości lub niedogodności związanych z samym pobytem w takim zakładzie polegających np. na niższym od oczekiwanego standardzie cel lub urządzeń sanitarnych (tak Sąd Apelacyjny w Gdańsku w wyroku z dnia 7 czerwca 2016r., I ACa 3/16, LEX nr 2094653; por. uzasadnienie wyroku Sądu Najwyższego z dnia 10 maja 2012 r., IV CSK 473/11, OSNC 2012/12/146, uzasadnienie wyroku Sądu Najwyższego z dnia 20 grudnia 2010r., IV CSK 449/10, LEX nr 1615539). Każdy pobyt w areszcie śledczym czy zakładzie karnym wiąże się z naturalnymi dolegliwościami w postaci pogorszenia standardu życia, ale co do zasady obejmuje to zwykle następstwa izolacji przymusowej, a nie zezwolenie na naruszanie innych uprawnień wobec osoby, co do której zastosowana jest represja (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 5 lipca 2012 r., IV CSK 603/11, LEX nr 1228452).

Warunki w zakładach karnych nie mogą oczywiście schodzić do poziomu, który stanowiłby nadmierną uciążliwość i niedogodność, nie byłby do pogodzenia z niezbędnymi potrzebami osadzonych i przekraczałby pewien konieczny rozmiar wynikający z zadań ochronnych i celu zastosowanego środka. Wynikające z art. 41 ust. 4 Konstytucji RP prawo do traktowania każdej osoby pozbawionej wolności w sposób humanitarny oznacza natomiast sposób pozwalający na zaspokojenie minimalnych potrzeb każdego człowieka, z uwzględnieniem przeciętnego poziomu życia w danym społeczeństwie (tak Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 11 stycznia 2013r., I CSK 289/12, LEX nr 1288605, oraz Trybunał Konstytucyjny w wyroku z dnia 26 maja 2008r., SK 25/07, OTK-A 2008/4/62).

Orzeczona prawomocnie kara pozbawienia wolności, jest ze swojej natury dotkliwą, aczkolwiek legalną, formą ingerowania Państwa w prawa jednostki i jej dobra osobiste; dolegliwości z tym związane mogą być uznane za niehumanitarne lub poniżające traktowanie w rozumieniu art. 3 Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności, jeśli przekraczają pewien akceptowalny poziom, którego ocena ma charakter względny i jest zależna od wszystkich okoliczności konkretnej sprawy (wyrok SN z 18.12.2019 r., II CSK 581/18, LEX nr 2775651).

W niniejszej sprawie powód nie wykazał, by w jakiegokolwiek dziedzinie taka granica została przekroczona.

Na marginesie dodać należy, że nawet gdyby w zakładzie karnym panowały warunki stanowiące nadmierne ograniczenie wolności i zbytnią uciążliwość i gdyby na skutek tego miało miejsce naruszenie dóbr osobistych powoda, to i tak należałoby rozważyć oddalenie żądania powoda, w zależności oczywiście od stopnia przekroczenia dopuszczalnego standardu. Z przepisu art. 448 k.c. wynika bowiem, że przyznanie zadośćuczynienia za naruszenie dóbr osobistych jest fakultatywne („sąd może przyznać (...) odpowiednią sumę tytułem zadośćuczynienia pieniężnego”). Zadośćuczynienie należy się tylko wówczas, gdy z okoliczności sprawy wynika, że przyznania takiego zadośćuczynienia wymaga poczucie sprawiedliwości i w odbiorze społecznym zadośćuczynienie to będzie stanowiło rekompensatę za wyrządzoną krzywdę. Tymczasem powód został pozbawiony wolności i osadzony w zakładzie karnym wyłącznie na skutek własnego postępowania, stanowiącego przestępstwo. Popelniając przestępstwo, powód niewątpliwie miał świadomość grożącej mu kary pozbawienia wolności oraz warunków panujących w zakładach karnych, gdyż wiedza o tych okolicznościach była powszechna. Skoro zatem powód zdecydował się na popełnienie przestępstwa, to tym samym musiał liczyć się z wymierzeniem mu kary pozbawienia wolności i osadzeniem w zakładzie karnym. Z tego względu domaganie się przez powoda zadośćuczynienia z tego tytułu, nawet gdyby przyjmować, że ma miejsce naruszenie dóbr osobistych powoda, mogłoby być traktowane jako nadużycie prawa, gdyż w odbiorze społecznym mogłoby być oceniane jako nieuczciwe.

Dodatkowo należy mieć na uwadze, że powód przebywał w Areszcie Śledczym w K. tylko 11 dni (w okresie od dnia 12 marca 2017r. do dnia 23 marca 2017r.), bez uwzględnienia okresu, którego dotyczył skuteczny zarzut przedawnienia. Nawet więc, gdyby warunki panujące w zakładzie karnym odbiegały od minimalnego standardu przez tak krótki okres, to nie uzasadniałoby to przyznania zadośćuczynienia pieniężnego z powodu naruszenia dóbr osobistego.

Powództwo było zatem bezzasadne i podlegało oddaleniu.

O kosztach orzeczono na podstawie art. 98 § 1 k.p.c., zgodnie z którym strona przegrywająca sprawę obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony. Zasądzone koszty stanowi kwota kosztów zastępstwa procesowego, zgodnie ze stawką wskazaną w przepisie § 2 pkt 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (t.j. Dz. U. z 2018r. poz. 265).

Koszty pomocy prawnej udzielonej powodowi zostały przyznane pełnomocnikowi ustanowionemu z urzędu od Skarbu Państwa w stawce zgodnej z § 2 pkt 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz. U. poz. 1800 z późn. zm.). W ocenie Sądu rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 18), przewidujące niższe stawki kosztów pomocy prawnej jest bowiem niezgodne z Konstytucją. Ani z analizy art. 29 ust. 2 prawa o adwokaturze, ani pozostałych przepisów tej ustawy, nie można na gruncie językowym ani celowościowym wyprowadzić podstawy dla Ministra Sprawiedliwości do zróżnicowania wynagrodzenia adwokatów w zależności od tego, czy adwokat świadczył pomoc prawną jako pełnomocnik z wyboru czy z urzędu; tym samym takie rozróżnienie stanowi niedopuszczalną w demokratycznym państwie prawa samowolę legislacyjną, w sposób nieproporcjonalny ingerującą w uprawnienia pełnomocników z urzędu do uzyskania wynagrodzenia za ich pracę (tak Trybunał Konstytucyjny w wyroku z dnia 23 kwietnia 2020r., SK 66/19, dotyczącym rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu, Dz. U. poz. 1801). Nadmienić należy, że do stawki wynikającej z rozporządzenia z dnia 22 października 2015r. nie dolicza się podatku od towarów i usług, jako że podstawa doliczenia VAT-u wynika jedynie z rozporządzenia z dnia 3 października 2016r., przewidującego niższe stawki wynagrodzenia.